

[Úvodní Stránka](#) > ... > [Obrátit Se Na Soud](#) > [Kde A jak](#) > [Právo Kterého Státu Se Použije?](#) > Croatia

Právo kterého státu se použije?

Obsah zajišťuje

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Chorvatsko

1 Zdroje platných norem

1.1 Vnitrostátní normy

V Chorvatsku je mezinárodní právo soukromé upraveno zákonem o mezinárodním právu soukromém (*Zakon o međunarodnom privatnom pravu*) [*Narodne Novine* (NN; Úřední věstník Chorvatské republiky) č. 101/17), který vstoupil v platnost 29. ledna 2019. Zákon o mezinárodním právu soukromém upravuje soukromoprávní vztahy s mezinárodním prvkem, pravomoc chorvatských soudů a dalších orgánů v souvislosti s těmito vztahy a příslušná procesní pravidla, jakož i uznávání a výkon rozhodnutí zahraničních soudů. Zákon o mezinárodním právu soukromém se použije na soukromoprávní vztahy s mezinárodním prvkem, pokud již nejsou upraveny závaznými právními nástroji Evropské unie, mezinárodními smlouvami a dalšími zákony platnými v Chorvatsku.

1.2 Vícestranné mezinárodní úmluvy

Haagská úmluva z roku 1954 o civilním řízení

Haagská úmluva z roku 1961 o právu použitelném na formu závětí

Římská úmluva z roku 1971 o právu použitelném pro dopravní nehody

Římská úmluva z roku 1973 o právu použitelném pro odpovědnost za vadné výrobky

1.3 Hlavní dvoustranné úmluvy

Na základě oznámení o nástupnictví se Chorvatská republika stala smluvní stranou řady dvoustranných mezinárodních smluv, například smluv o právní pomoci, konzulárních úmluv a smluv o obchodu a plavbě. S určitými zeměmi byly uzavřeny smlouvy o právní pomoci, které rovněž obsahují kolizní normy:

Úmluva z roku 1954 o vzájemné justiční spolupráci s Rakouskem, Vídeň, 16. prosince 1954;

Dohoda z roku 1956 o vzájemné právní pomoci s Bulharskem, Sofie, 23. března 1956;

Smlouva z roku 1964 o úpravě právních vztahů v občanských, rodinných a trestních věcech s Českou republikou, Bělehrad, 20. ledna 1964;

Úmluva z roku 1959 o vzájemném uznávání a výkonu soudních rozhodnutí s Řeckem, Atény, 18. června 1959;

Dohoda z roku 1968 o vzájemné právní pomoci s Maďarskem.

2 Uplatňování kolizních norem

2.1 Povinnost soudce uplatnit kolizní normy z vlastní iniciativy

Soudy využívají tři metody aplikace mezinárodního práva soukromého na právní situace s mezinárodním prvkem: kolizní normy, imperativní normy a zvláštní hmotněprávní předpisy.

2.2 Zpětný odkaz

Článek 9 zákona o mezinárodním právu soukromém stanoví, že uplatňování práva kteréhokoli státu uvedeného v tomto zákoně znamená použití právních norem platných v tomto státě (nikoli však jeho pravidel o volbě rozhodného práva).

2.3 Změna kolizního kritéria

Změna nástrojů je jev, ke kterému dochází, když se během existence právního vztahu změní faktická situace, na níž je založen hraniční určovatelský právní vztah, což vede ke změně rozhodného práva. Použije se stejná kolizní norma, ale došlo ke změně okolností, na nichž je založen hraniční určovatelský právní vztah. Takové situace vyvstávají pouze tam, kde je volba rozhodného práva určena prostřednictvím proměnlivých, nikoli trvalých, hraničních určovatelských právních vztahů.

Článek 21 zákona o mezinárodním právu soukromém stanoví, že nabytí nebo ztráta existujícího věcného práva (vlastnického práva) k majetku, který byl přemístěn do jiného státu, se řídí právem, podle něhož bylo toto věcné právo nabyto. Forma a obsah tohoto práva se řídí rozhodným právem státu, ve kterém se tento majetek nachází. Pokud k majetku, který je přemístěn z jednoho státu do druhého, nebylo nabyto žádné věcné právo, měly by být při nabytí nebo zániku tohoto práva zohledněny také okolnosti nastalé ve druhém státě.

2.4 Výjimky z obvyklého uplatňování kolizních norem

Je třeba poznamenat, že rozhodné právo podle ustanovení zákona o mezinárodním právu soukromém se nepoužije, pokud všechny okolnosti naznačují, že soukromoprávní vztah má jen malou vazbu s dotčeným právem a má zjevně užší spojitost s jiným právem. (Článek 11)

Pravidla [práva] cizího státu, která jsou rozhodným právem podle ustanovení zákona o mezinárodním právu soukromém, se nepoužijí, pokud je účinek spojený s jejich použitím ve zjevném rozporu s veřejným pořádkem v Chorvatsku. (Článek 12)

Bez ohledu na další ustanovení zákona o mezinárodním právu soukromém může soud bez ohledu na rozhodné právo použít ustanovení chorvatského práva, které je považováno za zásadní pro ochranu veřejného zájmu Chorvatska, jako je jeho politická, sociální a ekonomická organizace, a to do takové míry, že je může použít na jakékoli situaci spadající do jeho oblasti působnosti. Pokud je plnění závazku zcela nebo zčásti v rozporu s ustanovením práva cizího státu, ve kterém má být tento závazek splněn, může soud uznat účinek tohoto ustanovení. Při rozhodování o uznání účinků tohoto ustanovení by měla být zohledněna povaha, účel a důsledky uznání nebo neuznání jeho účinku. (Článek 13)

2.5 Zjištění cizího práva

Soud nebo jiný chorvatský orgán určí obsah práva cizího státu z moci úřední (automaticky). Cizí právo se použije tak, jak je vykládáno v tomto státě. Soud nebo jiný chorvatský orgán si může vyžádat informace o obsahu cizího práva od ministerstva spravedlnosti nebo jiného orgánu, jakož i od znalců nebo specializovaných institucí. Strany mohou předložit veřejné nebo soukromé dokumenty týkající se obsahu cizího práva. Pokud obsah cizího práva nelze určit žádnou z těchto metod, použije se chorvatské právo. (Článek 8)

3 Kolizní pravidla

3.1 Smluvní závazky a právní akty

Právo, kterým se řídí smluvní závazkové vztahy, se určí v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (dále jen „nařízení Řím I“) v jeho oblasti působnosti.

Právo, kterým se řídí smluvní závazkové vztahy vyloučené z oblasti působnosti nařízení Řím I (pokud rozhodné

právo není určeno jiným zákonem nebo mezinárodní smlouvou platnou v Chorvatsku), se určí podle ustanovení nařízení Řím I použitelných na tyto smluvní závazkové vztahy.

3.2 Mimosmluvní závazky

Právo, kterým se řídí mimosmluvní závazkové vztahy, se určí v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (dále jen „nařízení Řím II“).

Právo, kterým se řídí mimosmluvní závazky vyloučené z oblasti působnosti nařízení Řím II (pokud rozhodné právo není určeno jiným zákonem nebo mezinárodní smlouvou platnou v Chorvatsku), se určí podle ustanovení nařízení Řím II použitelných na tyto smluvní závazkové vztahy.

Právo, kterým se řídí mimosmluvní závazkové vztahy vyplývající z dopravních nehod, se určí podle Haagské úmluvy ze dne 4. května 1971 o právu použitelném pro dopravní nehody.

Právo, kterým se řídí odpovědnost výrobců za vadné výrobky, se určí podle Haagské úmluvy ze dne 2. října 1973 o právu použitelném pro odpovědnost za vadné výrobky.

3.3 Osobní stav, jeho aspekty související s občanským stavem (jméno, bydliště, způsobilost k právům a právním úkonům)

Práve, kterým se řídí způsobilost fyzické osoby k právům a právním úkonům a způsobilost k jednání, je právo státu, jehož je tato osoba občanem. Nabytá způsobilost k právním úkonům se nepozbývá se změnou státního občanství.

Práve, kterým se řídí osobní jméno fyzické osoby, je právo státu, jehož je tato osoba občanem.

Je-li manželství uzavřeno v Chorvatsku, mohou nevěsta a ženich určit své příjmení v souladu s právem státu, jehož je jeden z nich občanem, nebo pokud má alespoň jeden z nich obvyklé bydliště v Chorvatsku, podle chorvatského práva.

Zákonní zástupci mohou určit osobní jméno dítěte, které se zapíše do matriky, v souladu s právem státu, jehož je jeden z nich občanem, nebo pokud má alespoň jeden z nich obvyklé bydliště v Chorvatsku, podle chorvatského práva.

3.4 Určení vztahu rodič – dítě, včetně osvojení

Právo, které se použije na vztahy mezi rodiči a dětmi, se určí na základě Haagské úmluvy z [19. října] 1996 o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí (dále jen „Haagská úmluva z roku 1996“).

Právo, které se použije na vztahy rodičů a dětí, které nespádají do oblasti působnosti Haagské úmluvy z roku 1996 (není-li určeno jiným zákonem nebo mezinárodní smlouvou platnou v Chorvatsku), se určí podle ustanovení Haagské úmluvy z roku 1996, která tyto vztahy upravují.

Určení nebo popření mateřství nebo otcovství se řídí právem použitelným v době zahájení řízení, kterým je buď:

1. právo obvyklého bydliště dítěte; nebo
2. pokud je to v nejlepším zájmu dítěte, právo státu, jehož je dítě občanem, nebo právo státu, jehož státními příslušníky jsou osoby, jejichž otcovství nebo mateřství je určováno nebo popíráno.

Platnost určení mateřství nebo otcovství se řídí:

1. právem, kterým se řídí státní občanství nebo obvyklé bydliště dítěte v době určení; nebo
2. právem, kterým se řídí státní občanství nebo obvyklé bydliště osoby, která uznává mateřství nebo otcovství, v době uznání.

3.4.1 Určení vztahu rodič – dítě

Právem, kterým se řídí podmínky pro osvojení a zrušení osvojení, je právo státu, jehož jsou osvojitel a osvojenec v té době občany.

Jsou-li osvojitel a osvojenec občany různých států, jsou právními řády, kterými se řídí podmínky pro osvojení a jeho zrušení, kumulativně právní řády obou států, jejichž jsou občany.

V případě společného osvojení dvěma osobami se podmínky pro osvojení a jeho ukončení řídí, kromě práva státu osvojené osoby, také právem určeným podle společného státního občanství osvojitelů. Pokud v té době nemají stejné státní občanství, použije se právo státu, v němž mají společné obvyklé bydliště. Nemají-li v té době ani společné obvyklé bydliště, platí právní předpisy států, jichž jsou oba osvojitelé občany.

Právem, kterým se řídí účinky osvojení, je právo státu určené podle společného státního občanství osvojitele a osvojenec v době, kdy k osvojení dojde. Pokud v té době nemají společné státní občanství, použije se právo státu, v němž mají společné obvyklé bydliště. Pokud v té době nemají ani společné obvyklé bydliště, použije se chorvatské právo, pokud je jeden z nich chorvatským občanem. Není-li osvojitel ani osvojenec občanem Chorvatské republiky, je rozhodným právem právo státu, jehož je osvojenec občanem.

Pokud osvojení ve státě původu dítěte nemá za následek ukončení stávajícího skutečného rodičovství, může být výjimečně osvojení přeměněno na osvojení s takovým následkem, pokud strany, instituce a příslušné orgány, jejichž souhlas nebo povolení je k osvojení vyžadován, udělily nebo udělí souhlas za účelem takového osvojení a pokud je toto osvojení v nejlepším zájmu dítěte.

Pokud je použití zahraničního práva (na základě výše uvedeného) v rozporu s nejlepším zájmem osvojenec a pokud mají osvojenec, osvojitel nebo osvojitelé zjevně užívat vazbu s Chorvatskem, použije se chorvatské právo.

3.5 Manželství, nesezdané sožití, registrované partnerství, rozvod, rozluka, vyživovací povinnost

3.5.1 Manželství

Právem, kterým se řídí podmínky pro uzavření manželství v Chorvatsku, je pro každou osobu právo státu, jehož je tato osoba občanem v době uzavření manželství. Manželství nebude uzavřeno, pokud je to ve zjevném rozporu s chorvatským veřejným pořádkem.

Právem, kterým se řídí formální náležitosti manželství uzavřeného v Chorvatsku, je chorvatské právo.

Manželství uzavřené v cizím státě bude uznáno, bylo-li uzavřeno podle práva tohoto státu.

Pokud bylo v cizím státě uzavřeno manželství mezi osobami stejného pohlaví, bude uznáno jako registrované partnerství, bylo-li uzavřeno podle práva státu, ve kterém bylo uzavřeno.

Právem, kterým se řídí platnost manželství, je právo místa uzavření manželství.

Právem, kterým se řídí rozvod, je právo, které si manželé zvolí. Manželé si mohou zvolit některé právo uvedené níže:

1. právo státu, ve kterém mají své obvyklé bydliště v době, kdy si volí rozhodné právo; nebo
2. právo státu, ve kterém měli poslední společné obvyklé bydliště, pokud jeden z manželů má v tomto státě stále své obvyklé bydliště; nebo
3. právo státu, jehož je alespoň jeden z manželů občanem v době, kdy si volí rozhodné právo; nebo
4. chorvatské právo.

Dohodu o rozhodném právu uvedeném v odstavci 1 tohoto článku je třeba uzavřít písemně. Lze ji uzavřít nebo změnit nejpozději v okamžiku zahájení rozvodového řízení.

Pokud si manželé nezvolili rozhodné právo (v souladu s článkem 36 zákona o mezinárodním právu soukromém), je právem, kterým se řídí rozvod:

1. právo státu, ve kterém mají oba manželé obvyklé bydliště v době zahájení rozvodového řízení; alternativně
2. právo státu, ve kterém měli poslední společné obvyklé bydliště, pokud jeden z manželů má v tomto státě stále své obvyklé bydliště; alternativně
3. právo státu, jehož jsou oba občany v době zahájení rozvodového řízení; alternativně
4. chorvatské právo.

3.5.2 Nesezdané soužití a registrované partnerství

Právem, kterým se řídí vznik a zánik (registrovaného) partnerství v Chorvatsku, které podléhá zápisu do rejstříku partnerství, je chorvatské právo.

Registrované partnerství osob stejného pohlaví uzavřené v jiném státě bude v Chorvatsku uznáno, pokud bylo uzavřeno podle práva tohoto státu.

Právem, kterým se řídí vznik a zánik partnerství, je právo státu, ke kterému partnerství má, nebo pokud zaniklo, mělo nejužší vazbu.

3.5.3 Rozvod a rozluka

Právem, kterým se řídí rozvod, je právo, které si manželé zvolí. Manželé si mohou zvolit některé právo uvedené níže:

1. právo státu, ve kterém mají oba manželé obvyklé bydliště v době, kdy si volí rozhodné právo; nebo
2. právo státu, ve kterém měli poslední společné obvyklé bydliště, pokud jeden z manželů má v tomto státě stále své obvyklé bydliště; nebo
3. právo státu, jehož je alespoň jeden z manželů občanem v době, kdy si volí rozhodné právo; nebo
4. chorvatské právo.

Dohoda o rozhodném právu musí být uzavřena písemně. Lze ji uzavřít nebo změnit nejpozději v okamžiku zahájení rozvodového řízení.

Pokud si manželé nezvolili rozhodné právo (v souladu s článkem 36 zákona o mezinárodním právu soukromém), je právem, kterým se řídí rozvod:

1. právo státu, ve kterém mají oba manželé obvyklé bydliště v době zahájení rozvodového řízení; alternativně
2. právo státu, ve kterém měli poslední společné obvyklé bydliště, pokud jeden z manželů má v tomto státě stále své obvyklé bydliště; alternativně
3. právo státu, jehož jsou oba občany v době zahájení rozvodového řízení; alternativně
4. chorvatské právo.

3.5.4 Vyživovací povinnost

Právo, kterým se řídí vyživovací povinnosti, se určí podle Haagského protokolu ze dne 23. listopadu 2007 o právu použitelném pro vyživovací povinnosti.

3.6 Majetkové poměry v manželství

Právo, kterým se řídí majetkové vztahy mezi manželi, se určí podle nařízení Rady (EU) 2016/1103 ze dne 24. června 2016 provádějícího posílenou spolupráci v oblasti příslušnosti, rozhodného práva a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů v manželství.

3.7 Závěti a dědictví

Právo, kterým se řídí dědění, se určí podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení (Úř. věst. L 201, 27.7.2012).

Právo, kterým se řídí forma závětí, se určí podle Haagské úmluvy ze dne 5. října 1961 o právu použitelném na formu závětí.

3.8 Věcná práva

Právo, kterým se řídí věcná práva k nemovitostem, je právem místa, kde se dotyčná nemovitost nachází.

3.9 Insolvence

Na platební neschopnost nebo úpadek se použije nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení (přepřacované znění).

■ Poslední aktualizace: 06/02/2023

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.